

R.K. Basisschool 't Ruimteschip

Marsstraat 2, 1716 WH Opmeer
Postbus 28, 1715 ZG Spanbroek

Waar het kind de ruimte krijgt

Tel: 0226 352552
directie.ruimteschip@skowf.nl
www.bsruimteschip.nl

Coöperatief leren

Op 't Ruimteschip is het coöperatief leren een belangrijke pijler bij het aanbieden en verwerken van leer- en lesstof.

De kinderen werken niet meer alleen als individu op school. Vaak wordt er gebruik gemaakt van een werkvorm waarbij samenwerken heel erg belangrijk is. Vanaf groep 1 leren de kinderen vaardigheden om samen met andere leerlingen aan een opdracht te kunnen werken. Als ze dat doen heeft iedere leerling een eigen plek binnen dat groepje en is de bijdrage van iedere individuele leerling dus even belangrijk. Bij het coöperatief leren worden steeds weer wisselende werk- en groepeeringsvormen gebruikt.

In een fijne klas heerst een vriendelijke en open sfeer, durven kinderen fouten te maken en worden kinderen die "anders" zijn niet uitgelachen. In zo'n klas wordt met elkaar gewerkt, niet los van elkaar en niet in competitie met elkaar.

De gebruikelijke rolverdeling in de onderwijsleersituatie is dat de leerkracht onderwijst en de leerlingen leren. Maar het is een gegeven dat leerlingen ook van elkaar kunnen leren. Kinderen kunnen vaak op een heel heldere manier iets aan elkaar uitleggen. Misschien komt dat, doordat ze net zelf het probleem onder de knie hebben en zich nog goed de positie van degene die het nog niet begrijpt, kunnen verplaatsen.

Coöperatief leren is groepswork waarbij de kinderen echt samen werken en leren. Met "echt" bedoelen we dat de leerlingen als groepsleden op elkaar betrokken zijn en van elkaar afhankelijk zijn om een goed resultaat te behalen. Samenwerkend leren is een werkvorm die een gelijkwaardige plaats verdient naast individuele en klassikale werkvormen. Het is een werkvorm die in alle groepen gehanteerd kan worden.

Waarom is het belangrijk dat kinderen leren samenwerken?

Samenwerken levert een bijdrage aan de ontwikkeling van een kind. Zowel de verstandelijke als sociale ontwikkeling wordt gestimuleerd, wanneer kinderen samenwerken.

Bij het samenwerken speelt taal een belangrijke rol. Actief gebruik van taal is nodig om kennis en begrip te laten ontstaan. Het denkproces van de helper wordt gestimuleerd, omdat deze zijn gedachtegang duidelijk onder woorden moet brengen en structureren.

Naast de verstandelijke ontwikkeling bevordert samenwerken ook de sociale ontwikkeling. Gedurende de basisschoolperiode breiden de sociale vaardigheden van kinderen zich geleidelijk uit en vindt ook een verfijning plaats. Door de leer-

lingen op school de gelegenheid te bieden samen te werken, wordt de ontwikkeling van sociale vaardigheden en sociaal inzicht gestimuleerd.

Samenwerken is een vaardigheid die van groot belang is om goed te functioneren in het maatschappelijk leven. Het is een vaardigheid die in het algemeen zeer gewaardeerd wordt. Goed draaiende organisaties, of het nu een gezin, een bedrijf of een toneelvereniging is, zijn afhankelijk van mensen die goed kunnen samenwerken aan een gemeenschappelijk doel.

Voor coöperatief leren gelden een aantal basisprincipes. Als één van de vier principes niet wordt toegepast, is er geen sprake van coöperatief leren. De principes zijn:

- **Gelijkwaardige bijdrage**
Kinderen leveren d.m.v. verschillende werkvormen ieder een gelijkwaardige bijdrage aan het groepsresultaat.
- **Individuele aansprakelijkheid**
Alle leden van het groepje waarin de kinderen werken zijn individueel aanspreekbaar over het groepsresultaat, iedereen weet / beheerst het gevraagde.
- **Positieve wederzijdse afhankelijkheid**
Om samen te komen tot een goed groepsresultaat is inzet van iedereen binnen de groep nodig!
- **Simultane interactie**
Alle kinderen zijn gelijktijdig actief bezig met het onderwerp o.a. door het luisteren naar en praten met elkaar.

Maar uit deze basisprincipes volgen nog een aantal belangrijke aspecten:

- **Betrokkenheid**
Kinderen in een groepje voelen zich betrokken bij het werk en bij de groepsgenoten.
- **Verantwoordelijkheid**
De kinderen zijn en voelen zich verantwoordelijk voor zowel hun eigen werk als dat van hun groepsgenoten.
- **Hulpvaardigheid**
Kinderen zijn bereid en in staat elkaar, wanneer dat nodig is, elkaar te helpen.
- **Zelfstandigheid**
Groepjes kinderen werken zelfstandig aan een taak zonder de hulp van een leerkracht in te roepen.

Werkvormen

Om coöperatief leren te realiseren in de groep, maken we gebruik van coöperatieve werkvormen. Dit zijn werkvormen die het mogelijk maken om, gebruik makend van de reeds op school aanwezige onderwijsmethododes, de basisprincipes direct in de praktijk te brengen.

Voordelen van coöperatief leren

Coöperatief leren heeft vele voordelen:

- Het is een effectieve vorm van klassenmanagement voor alle groepen.
- Kinderen leren zaken onder woorden te brengen
- Kinderen leren méér leren door onderlinge coaching (twee weten al meer dan één, laat staan vier)
- Meer kinderen zijn tegelijkertijd actief aan het leren
- Alle leerlingen gaan beter presteren, vooral de leerlingen die eerst minder dan gemiddeld presteerden
- De relaties tussen leerlingen verbeteren
- De ontwikkeling van sociale vaardigheden verloopt heel natuurlijk

Hoort u thuis begrippen als oogmaatje, schoudermaatje, fluisterstem of stiltesignaal? Dan kunt u ervan uitgaan dat er die dag gewerkt is volgens het coöperatief leren-principe!

Alle afspraken, uitgangspunten en verdere informatie over Coöperatief leren zijn door het Team vastgelegd in een groeidocument, dat op verzoek bij de Directie is in te zien.